

AUTOR: Teresa Wesołowska

TEMAT SCENARIUSZA: „Dorastanie zwierząt”

TEMAT OŚRODKA: „Narodziny w przyrodzie”

ETAP EDUKACYJNY – nauczanie zintegrowane klasa III

CZAS TRWANIA I MIEJSCE – 90 min. ; sala lekcyjna

Od kilku lat w pracy wykorzystuję podręczniki WSiP, najpierw była to „Wesoła szkoła”, a obecnie „Przygoda z klasą”. Jestem bardzo zadowolona z wyżej wymienionych podręczników, które są przejrzyste zarówno dla nauczyciela, jak i dla uczniów. Było to jednym z powodów, dla których postanowiłam wziąć udział w konkursie „Scenariusz na awans”.

W zespole opartym na wzajemnej współpracy proces uczenia się przebiega najefektywniej. Aby uczniowie najlepiej zrozumieli nowe informacje, muszą mieć okazję do zaangażowania się w pracę poprzez rozwiązywanie problemów, prace badawcze i ćwiczenia, oczywiście pod kierunkiem nauczyciela. Aktywne włączanie uczniów w zdobywanie i przyswajanie wiedzy najbardziej sprzyja uczeniu się.

Praca w grupach umożliwia uczniom większy udział w prowadzonych w klasie różnego rodzaju ćwiczeniach. Uczy ona współpracy, przestrzegania przyjętych zasad, współodpowiedzialności.

W trakcie pracy w grupach uczniowie mają więcej pomysłów niż przy pracy indywidualnej.

Kolejną istotną sprawą jest organizowanie i ocenianie własnego uczenia się. Przygotowanie warsztatu pracy, podział zadań wśród członków grupy pozwala precyzyjnie zaplanować działanie i uniknąć chaosu. Samoocena jest łatwiejsza do zaakceptowania przez uczniów, pozwala uniknąć sprzeciwu i zniechęcenia.

W oparciu o typ lekcji kreatorskiej można rozwijać umiejętności kluczowe typu: organizowanie, ocenianie i planowanie własnego uczenia się; skuteczne komunikowanie się w różnych sytuacjach; efektywne współdziałanie w zespole; w twórczy sposób rozwiązywanie problemów.

CELE:

- pobudzanie do postrzegania polisensorycznego;
- kształtowanie umiejętności współdziałania w grupie;
- inspirowanie do działań twórczych;
- rozwijanie umiejętności czytania, pisania oraz tworzenia związków wyrazowych.

CELE OPERACYJNE – uczeń:

- wymienia fazy rozwoju zwierząt;
- opowiada o tym, jak domowe zwierzęta opiekują się swoim potomstwem;
- wyszukuje odpowiednie wiadomości z różnych źródeł;
- redaguje opis zwierzęcia;
- rysuje ilustrację opartą na zdobytych informacjach;
- odmienia czasowniki przez osoby, liczby i czasy;
- dostrzega podobieństwa i różnice między dorosłymi zwierzętami a młodymi osobnikami.

FORMA PRACY: praca w grupach, praca indywidualna, praca wielopoziomowa.

METODY: pogadanka, dyskusja, mapa pojęciowa.

POMOCE DYDAKTYCZNE:

- podręcznik „Wesoła szkoła” dla klasy III część 3;
- atlasy zwierząt, poradnik „Małego przyrodnika”, czasopismo „Zwierzaki”;
- instrukcje dla poszczególnych zespołów;

- karty pracy dla każdego ucznia (wykorzystałam niektóre ćwiczenia z trzeciej części „Kart pracy”).

TOK LEKCJI

Etapy pracy	Przebieg lekcji	Umiejętności kluczowe
<p style="text-align: center;">Z A N G A Ż O W A N I E</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Dzieci zostają podzielone na zespoły drogą losowania - każde dziecko losuje karteczkę z nazwą zwierzęcia (sarna, dzik, lis, zając, wiewiórka, niedźwiedź, motyl, żuk, ważka, chrząszcz, ćma, biedronka, żuk, perkoz, łabędź, kaczka, kukulka, dzięcioł, bocian, żaba, jaszczurka, traszka, ropucha, kijanka, kumak górski); ▪ Każdy uczeń siada przy stoliku oznaczonym odpowiednim napisem (płazy, owady, ssaki, ptaki) ▪ Sprawdzam, czy każde dziecko usiadło przy właściwym stoliku, zgodnie z wylosowaną karteczką; ▪ Uczniowie przypominają znane już zasady pracy w grupie, dokonują wyboru lidera, sekretarza, sprawozdawcy; 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Komunikacja: nauczyciel – klasa, uczeń – uczniowie; ▪ Wewnętrzna samodzielna organizacja grupy, przydzielenie funkcji.

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wprowadzam uczniów w tematykę lekcji; ▪ Przedstawiam cele lekcji; ▪ Rozdaję poszczególnym grupom instrukcje do pracy. 	
B A D A N I E	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Jeden z uczniów czyta kolejne punkty instrukcji, lider dokonuje podziału zadań wewnątrz grupy; ▪ Uczniowie przystępują do rozwiązywania zadań. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Skuteczne porozumiewanie się w grupie; ▪ Komunikacja, wzajemne uczenie się; ▪ Analiza tekstu, czytanie ze zrozumieniem, organizacja własnej pracy; ▪ Wypełnianie powierzonych ról; ▪ Twórcze rozwiązywanie problemów.
P R Z E K S Z T A Ł C A N I E	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Praca w grupie, tworzenie mapy pojęć. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Rozumienie tekstu; ▪ Efektywne współdziałanie w grupie; ▪ Uczenie się poprzez wyjaśnianie kolegom w grupie; ▪ Planowanie i organizowanie własnej pracy; ▪ Wypełnianie powierzonych ról.
PREZENTACJA	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Relacja z pracy w 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Skuteczne

<p>I REFLEKSJA</p>	<p>grupie i zaprezentowanie przez sprawozdawców jej wyników na forum klasy;</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Rozmowa na temat napotkanych trudności podczas wykonywania zadań. 	<p>komunikowanie się;</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Precyzyjne i jasne formułowanie myśli; ▪ Słuchanie prezentowanych komunikatów.
<p>BADANIE</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Rozdanie zróżnicowanych zadań poszczególnym uczniom. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Samodzielna analiza zadania, czytanie ze zrozumieniem; ▪ Rozwiązywanie problemów, logiczne myślenie.
<p>PRZEKSZTAŁCANIE</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Uczniowie wykonują ćwiczenia zawarte w karcie pracy przygotowanej dla każdego dziecka (zróżnicowany stopień trudności). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Pogłębianie świadomości procesu uczenia się; ▪ Przekazywanie informacji zwrotnej dla nauczyciela; ▪ Odnoszenie się do praktyki zdobytej wiedzy.
<p>PREZENTACJA I REFLEKSJA</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Prezentowanie wyników ćwiczeń przez poszczególnych uczniów; ▪ Dokonanie samooceny poprzez wypełnienie „karty samooceny”. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Skuteczne komunikowanie się; ▪ Uważne słuchanie prezentowanych komunikatów; ▪ Przekazywanie informacji zwrotnej dla nauczyciela.

ZAŁĄCZNIKI

INSTRUKCJA DLA GRUPY „SSAKI”

1. Na środku arkusza papieru napiszcie nazwę waszej grupy.
2. Przeczytajcie uważnie zagadkę.
3. Znajdźcie rozwiązanie zagadki.

„Jestem niedużym zwierzątkiem.
Mam futerko w jasne plamki.
Lubię ciszę w lesie”.

4. Napiszcie informacje o jego:
 - kształcie
 - kolorze
 - sposobie poruszania się
 - wydawanych odgłosach
 - środowisku życia.
5. Narysujcie jego portret.
6. Napiszcie informacje o jego mamie.
7. Narysujcie portret jego mamy.
8. Podajcie przykłady innych ssaków.

INSTRUKCJA DLA GRUPY „PTAKI”

1. Na środku arkusza papieru napiszcie nazwę waszej grupy.
2. Przeczytajcie uważnie zagadkę.
3. Znajdźcie rozwiązanie zagadki.

„Jestem małe, puszyste, wielkości piłeczki.
Mam paski. Bardzo lubię wodę”.

4. Napiszcie informacje o jego:
 - kształcie
 - kolorze
 - sposobie poruszania się
 - wydawanych odgłosach
 - środowisku życia.
5. Narysujcie jego portret.
6. Napiszcie informacje o jego mamie.
7. Narysujcie portret jego mamy.
8. Podajcie przykłady innych ptaków.

INSTRUKCJA DLA GRUPY „PŁAZY”

1. Na środku arkusza papieru napiszcie nazwę waszej grupy.
2. Przeczytajcie uważnie zagadkę.
3. Znajdźcie rozwiązanie zagadki.

„Jestem mała. Świetnie pływam.

Już niedługo będę skakać po łące”.

4. Napiszcie informacje o jego:
 - kształcie
 - kolorze
 - sposobie poruszania się
 - wydawanych odgłosach
 - środowisku życia.
5. Narysujcie jego portret.
6. Napiszcie informacje o jego mamie.
7. Narysujcie portret jego mamy.
8. Podajcie przykłady innych płazów.

INSTRUKCJA DLA GRUPY „OWADY”

1. Na środku arkusza papieru napiszcie nazwę waszej grupy.
2. Przeczytajcie uważnie zagadkę.
3. Znajdźcie rozwiązanie zagadki.

„Siedzę na smakowitym liściu.

Bardzo lubię jeść

Owinę się niteczką”.

4. Napiszcie informacje o jego:
 - kształcie
 - kolorze
 - sposobie poruszania się
 - wydawanych odgłosach
 - środowisku życia.
5. Narysujcie jego portret.
6. Napiszcie informacje o jego mamie.
7. Narysujcie portret jego mamy.
8. Podajcie przykłady innych owadów.

KARTA PRACY 1 (zaczepnięte z Kart Pracy Ucznia cz. III – 10 ćw.2)

Napisz odmianę podanych czasowników w liczbie pojedynczej i mnogiej czasu teraźniejszego.

Skakać pływać, latać

Ja.....
Ty.....
On
Ona
Ono.....

My.....
Wy.....
Oni
One.....

Ja.....
Ty.....
On
Ona
Ono.....

My.....
Wy.....
Oni
One.....

Ja.....
Ty.....
On
Ona
Ono.....

My.....
Wy.....
Oni
One.....

KARTA PRACY 2 (zaczepnięte z Kart Pracy Ucznia cz. III – 10 ćw.3)

Przekształć podane zdania, zmieniając w nich formę czasu teraźniejszego na formę czasu przeszłego i czasu przyszłego.

Brzydka poczwarka przeobraża się w pięknego motyla.

Czas przeszły.....
.....

Czas przyszły.....
.....

Mała sarenka po urodzeniu ukrywa się w trawie.

Czas przeszły.....
.....

Czas przyszły.....
.....

Zielona żaba skacze po łące.

Czas przeszły.....
.....

Czas przyszły.....
.....

KARTA PRACY 3 (zaczepnięte z Kart Pracy Ucznia cz. III – 29 ćw.4)

Uporządkuj podane wyrażenia według rodzajów. Dopisz po dwa przykłady w każdej rubryce. Postaraj się , aby miały one związek z środowiskiem życia zwierząt.

głębokie jezioro, zielona łąka, sosnowy las, złota plaża, morski brzeg, piaszczyste wybrzeże

Rodzaj męski	Rodzaj żeński	Rodzaj nijaki
.....
.....
.....
.....

KARTA PRACY 4 (zaczepnięte z Kart Pracy Ucznia cz. III – 10 ćw.1)

Zamaluj pola z czasownikami w liczbie pojedynczej czasu teraźniejszego.

wyrzuciło	tańczę
lecieć	pływamy
rozumiem	umiem
jem	śpiewacie
skaczę	leczę
rośniecie	fruwam
urodził się	rysujemy

KARTA PRACY 5 (zaczepnięte z Kart Pracy Ucznia cz. III – 77 ćw.1)

Napisz podane czasowniki w czasie przeszłym.

<i>opowiadać ,pisać, przypominać, słuchać</i>

Liczba pojedyncza			Liczba mnoga	
on	ona	ono	oni	one
.....
.....
.....
.....

KARTA PRACY 6 (zaczepnięte z Kart Pracy Ucznia cz. III – 76 ćw.4)

Uzupełnij podane zdania odpowiednimi formami czasownika *skakać* w czasie teraźniejszym.

Zielona żaba do głębokiego jeziora.

Chcę się nauczyć skakać na skakance, więc codziennie wytrwale..... .

Dzieci na skakankach.

Czasem z bratem chodzimy na basen i z trampoliny.

KARTA SAMOOCENY

Imię i nazwisko

1. Zamaluj prostokąt z wybranym zdaniem.

Jestem z siebie zadowolony.

Pracowałem dzisiaj dobrze.

Mogłem pracować lepiej.

2. Dokończ zdania:

Najbardziej podobało mi się, gdy

.....

Nie podobało mi się

.....

KOMENTARZ

Według zaprezentowanego scenariusza przeprowadziłam zajęcia w klasie III w roku szkolnym 2003/2004, wykorzystując podręcznik „Wesoła szkoła” część 3.

Celem moich zajęć między innymi było nauczenie dzieci współpracy w grupie, respektowania przyjętych zasad. Grupa stwarza większe możliwości indywidualizacji pracy uczniów, bardziej ich aktywizuje.

Podczas zajęć uważnie obserwowałam pracę grup, a po zajęciach wnikliwie analizowałam karty samooceny, które dostarczyły mi istotnych informacji o stopniu trudności poszczególnych zadań. Praca sprawiała uczestnikom wiele radości i budziła ich zaangażowanie i zainteresowanie.

BIBLIOGRAFIA:

1. R. Arends *Uczymy się nauczać.*
2. Jo Anne Ried, P. Forrestal, J. Cook *Uczenie się w małych grupach w klasie.*
3. E. Perrott *Efektywne nauczanie.*